

A man with a beard and a tan cap is kissing a woman on the cheek. They are sitting in a white rope hammock. The man is wearing a green zip-up jacket over a light blue shirt. The woman is wearing a dark sweater and a denim jacket. They are outdoors, with a blue tarp or blanket behind them. The lighting is warm, suggesting late afternoon or early morning.

Trygghetsgapet

Företagens behov av tjänstepension och kompletterande trygghetslösningar

Inledning

Innehåll

> Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

Om undersökningen

När vi tog fram den här rapporten år 2016 var det första gången som någon i Sverige kunde sätta siffror på hur stor andel av de mindre företagen som saknar sparande i tjänstepension¹⁾. Rapporten visade då att ungefär 30 procent av företagarna med upp till 20 anställda saknade avsättningar till tjänstepension. I 2022 års rapport ser vi att andelen som saknar tjänstepension har ökat och nu uppgår till 40 procent. Om småföretagare inte ordnar med tjänstepension eller andra trygghetslösningar för sig själva och sina anställda riskerar det att både påverka dem själva och samhället. Företagare eller anställda som jobbat en stor del av sitt liv i små företag utan tjänstepension kan längre fram i livet bli beroende av samhällets stöd eller socialförsäkringskydd.

Nu, liksom 2016, skapas många nya jobb i branscher där kollektivavtal inte är en självklarhet. Enligt Företagarnas undersökning från 2015 saknar cirka 60 procent av Sveriges småföretag med upp till 49 anställda kollektivavtal, vilket innebär att det inte är säkert att de som jobbar i dessa företag har någon tjänstepensionslösning. Att säkerställa tjänstepension tidigt ger inte bara ett ekonomiskt försprång för livet efter arbetslivet utan ger också ofta ett skydd i form av liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Att vi nu ser en negativ trend gällande hur stor andel företag som saknar avsättningar till tjänstepension är oroväckande. Den allmänna pensionen minskar stadigt generation för generation och med tanke på att vi lever allt längre måste pensionerna räcka längre. Ekonomisk trygghet i form av tjänstepension, och försäkringarna som ofta ingår, blir allt viktigare.

Med den här rapporten vill vi belysa problemet och bidra till ökad medvetenhet kring tjänstepensionens betydelse för livet som pensionär.

Stockholm i januari 2022

Trifa Chireh

Pensionsekonom Länsförsäkringar

”

Andelen som saknar tjänstepension har ökat och uppgår nu till 40 procent.

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Innehåll

Inledning

› Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

Om undersökningen

Fyra av tio företag saknar avsättningar till tjänstepension för sig själv eller anställda. Att inte ha tjänstepension kan få stora konsekvenser längre fram i livet då tjänstepensionen är ett komplement till den allmänna pensionen och det privata pensionssparandet.

Pension behöver inte vara krångligt

Att tänka på pension är kanske inte självklart för en småföretagare som har mycket annat att ta tag i, men hur företaget agerar i tjänstepensionsfrågan har effekter på samhället och på den småföretagare och de eventuella anställda som inte har tjänstepension.

Trots konsekvenserna av att inte ha tjänstepension är det många företag som saknar det. Hur stort företaget är påverkar, där företagen med 6-20 anställda oftare sätter av till tjänstepension än vad de med färre anställda gör. I aktiebolag är andelen som saknar tjänstepension något lägre, 31,4 procent, än i handelsbolag och enskilda firmor.

Genomsnittlig avsättning

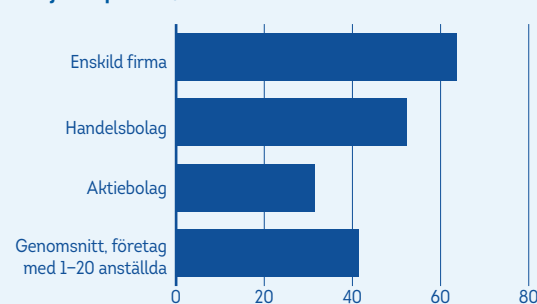
Bland aktiebolagen är den genomsnittliga avsättningen 3,5 procent av lönen. I bolag som består av en person sätts i genomsnitt av 4,98 procent, i aktiebolag med 1-5 anställda 5,35 procent och i företag med 6-20 anställda 5,39 procent av lönen.

Tjänstepensionen kan uppgå till mellan 20 och 50 procent av den totala pensionen medan resten kommer från den allmänna pensionen och det privata pensionssparandet.

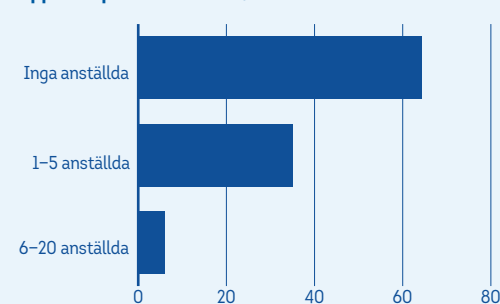
BRA ATT VETA

Tjänstepensionen innehåller även viktiga skydd i form av sjukförsäkring och efterlevandeskydd. Utan tjänstepension riskerar många ett betydligt sämre skydd vid långvarig sjukdom, olycksfall och dödsfall.

Andel företag som saknar avsättningar till tjänstepension, %

Andel aktiebolag som saknar avsättningar till tjänstepension¹⁾ uppdelat på storleksklass, %

¹⁾ I deklARATIONERNA FÖR 2018.

”
Att erbjuda tjänstepension stärker företagets anseende som arbetsgivare.

Trifa Chireh
Pensionsekonom Länsförsäkringar

Negativ trend

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

› Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

Om undersökningen

Statistiken visar en negativ trend där andelen företag som saknar tjänstepension har ökat stadigt sedan 2008. Ökningen är 11,3 procentenheter på tio år.

Att andelen företag som inte sätter av till tjänstepension blir allt högre är en utveckling som går åt fel håll. Detta har skett samtidigt som informationen om vikten av att ordna med tjänstepension eller annan pensionslösning ökat under samma tidsperiod.

Digitalisering och nätverksekonomi skapar en ny typ av arbetsmarknad med en blandning av frilansarbete, projektanställningar och konsultuppdrag. Fasta anställningar ersätts ofta av tillfälliga gig eller av att många växlar mellan eget företagande och traditionella anställningar. Därför kan förutsättningarna för just tjänstepension vara olika.

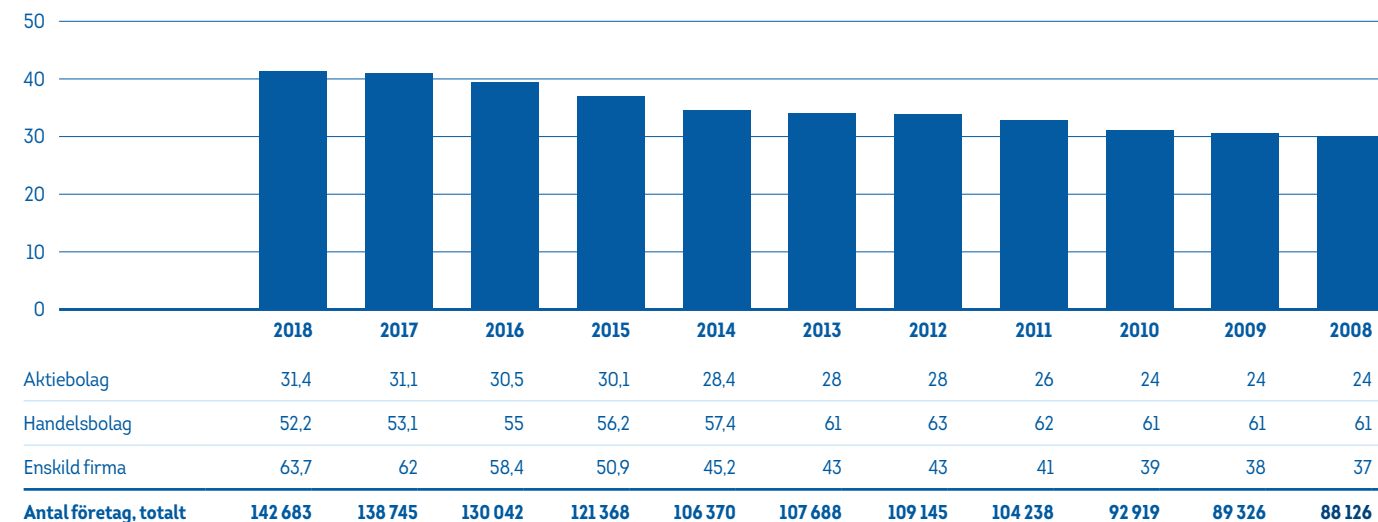
liga gig eller av att många växlar mellan eget företagande och traditionella anställningar. Därför kan förutsättningarna för just tjänstepension vara olika.

Regionala skillnader i landet

På fem år är ökningen av andelen företag som saknar tjänstepension störst i Jämtland och i Södermanland, med 9,6 respektive 8,9 procentenheter.

Andelen företag som saknar tjänstepension har ökat stadigt sedan 2008.

Andel företag med 1–20 anställda som saknar avsättningar till tjänstepension, %

Tabellen visar andelen och antalet företag, samtliga företagsformer samt andelen företag uppdelat per företagsform och som saknar avsättningar till tjänstepension i deklARATIONERNA för 2018, 2017, 2016, 2015 respektive 2014.

Företag med max 20 anställda som saknar pensionsavsättningar

Jämförelse mellan 2014 och 2018

Län	2018, %	2014, %	Skilnad, %-enheter
Jämtland	34,2	24,6	9,6
Södermanland	38,6	29,7	8,9
Skåne	45,1	36,9	8,2
Uppsala	41,5	33,3	8,2
Gävleborg	34,1	26,3	7,8
Östergötland	34,4	26,8	7,6
Dalarna	30,4	23,0	7,4
Västerbotten	29,2	21,8	7,4
Stockholm	51,1	44,0	7,1
Kronoberg	34,6	27,5	7,1
Jönköping	30,2	23,4	6,8
Norrbottn	28,2	21,5	6,7
Örebro	32,9	26,3	6,6
Västra Götaland	38,4	32,1	6,3
Halland	36,0	30,1	5,9
Kalmar	34,7	29,0	5,7
Värmland	32,4	26,7	5,7
Blekinge	34,3	29,1	5,2
Västmanland	33,6	28,7	4,9
Gotland	34,1	30,1	4,0
Västernorrland	31,5	28,1	3,4
Riksnitt	41,4	34,6	6,8

Tabellen visar andelen företag, samtliga företagsformer, som saknar avsättningar till tjänstepension i deklARATIONERNA för 2018 samt skillnaden mellan andelens om gjorde avsättning 2014 respektive 2018.

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

› Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

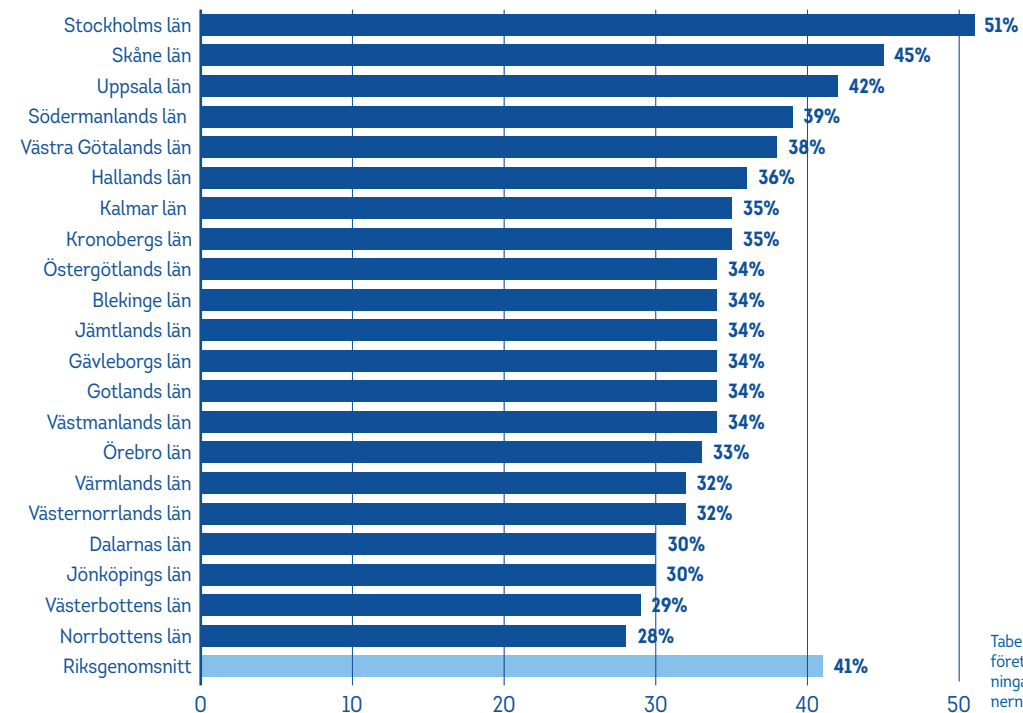
Om undersökningen

I storstadsregionerna är det färre företagare som gör avsättningar till tjänstepension än i övriga landet. Stockholm toppar med över hälften av företagarna, även Skåne och Uppsala ligger över riksgenomsnittet. Flest företagare som har tjänstepension hittar man i Norrbotten och Västerbotten.

Mer än hälften av alla små företag som har personalkostnader finns i storstadslänen. Bara i Stockholm gör det att drygt 54 000 företag saknar sparande i tjänstepension av totalt sett cirka

107 000 företag i storleksklassen upp till 20 anställda. I Skåne och Västra Götaland handlar det om cirka 20 000 företag per region i samma storleksklass av totalt 99 160 företag.

Företag, med max 20 anställda, som saknar pensionsavsättningar

Störst andel företagare som sätter av till tjänstepension finns längst norrut i Sverige.

Tabellen visar andelen företag, samtliga företagsformer, som saknar avsättningar till tjänstepension i deklARATIONERNA FÖR 2018 uppdelat på län.

”

Företagare är en särskilt utsatt grupp som riskerar få låga pensioner. Företagare ansvarar själv för att säkra den framtida pensionen. Varje år och varje krona räknas.

Trifa Chireh

Pensionsekonom Länsförsäkringar

Stora skillnader i andelen som sätter av till tjänstepension i olika branscher

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

> Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

Om undersökningen

I vissa branscher är det vanligare att mindre företag inte har något pågående sparande i tjänstepension eller annan pensionslösning. Den bransch som sticker ut mest är kulturbranschen där 63 procent av företagen saknar. Restaurangbranschen å andra sidan utmärker sig genom att vara den enda branschen där andelen företag som betalar in tjänstepension har ökat.

Statistiken visar att i kultur- och nöjesbranschen finns den största ökningen under en femårsperiod; andelen som saknar avsättningar till tjänstepension har ökat hela 13,5 procentenheter. Den bransch där störst andel företag sätter av till tjänstepension är verksamma inom tillverkning.

I vissa branscher är det vanligare att ha tillfälliga uppdrag och röra sig mellan att vara anställd på längre eller kortare uppdrag och driva eget. För en del företag kan det vara svårt att ta ut tillräckligt med lön varje månad för att få maximal avsättning till sin allmänna pension och sjukförsäkring.

Kulturbranschen är den bransch där störst andel företag saknar pensions-avsättningar.

”

Har du inte råd att ha en tjänstepensionslösning är det bra att åtminstone prioritera en privat sjukförsäkring. Den ger skydd vid inkomstbortfall om du skulle bli långvarigt sjuk och inte kan jobba.

Trifa Chireh

Pensionsekonom Länsförsäkringar

Tjänstepension i olika branscher

Jämförelse mellan 2014 och 2018

SNI-kod	Bransch	Saknar avsättningar 2018, %	Saknar avsättningar 2014, %	Skillnad, %-enheter
R	Kultur nöje och fritid	63	49,5	13,5
P	Utbildning	49,6	38	11,6
N	Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	48,2	41,1	7,1
S	Annan serviceverksamhet	47,7	34,2	13,5
J	Information- och kommunikation	47,3	42,1	5,2
M	Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	44,6	39,1	5,52
I	Hotell- och restaurang	44,4	45,8	-1,4
A	Jordbruk, skogsbruk och fiske	43,7	33	10,7
K	Finans- och försäkringsverksamhet	46,8	44,3	2,5
L	Fastighetsverksamhet	43,7	41,4	2,3
Q	Vård- och omsorg, sociala tjänster	41,9	31,2	10,7
H	Transport och magasinering	39,8	31,1	8,7
D	Försörjning av gas, värme och kyla	37,8	32,1	5,7
F	Byggverksamhet	34,6	28,9	5,7
G	Handel och reparation av motorfordon och motorcyklar	32,5	28,5	4
E	Vattenförsörjning, avlopp, avfall och sanering	31,1	24,0	7,1
B	Utvinning av mineral	28,1	21,3	6,8
C	Tillverkning	27	22,6	4,4
Riksnitt samtliga branscher		41,4	34,6	6,8

Tabellen visar andelen företag, samtliga företagsformer, som saknar avsättningar till tjänstepension i deklARATIONERNA FÖR 2018 respektive 2014.

Skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Svag ekonomi och bristande ork

Ungefär var fjärde småföretagare har inte råd att ordna tjänstepension eller annat sparande till pensionen. Personer med enskilda firmor uppger i högre utsträckning än personer med aktiebolag att de saknar tjänstepension eller annan lösning för pensions-sparande. 36 procent av de enskilda firmorna som inte sparar till pension uppger att de inte har råd jämfört med 16 procent av aktiebolagen.

Som småföretagare kan det vara svårt att ha en jämn inkomst och en tjänstepensionsförsäkring kanske inte blir högst prioriterad. Men den innehåller ofta mer skydd än bara pension, som sjukförsäkring eller olycksfallsförsäkring. Utan försäkringsskydd riskerar exempelvis långvarig sjukdom få stora konsekvenser för ekonomin och skapa oro för både företaget och familjen.

Har du en varierande inkomst kan det vara mest fördelaktigt att spara olika mycket olika år.

TIPS

Gör så här även om företaget har det skralt i kassan

Om en företagare inte vet hur mycket hen kommer att tjäna under året kan insättningen göras i december. För den med varierande inkomst kan det vara mest fördelaktigt att spara olika mycket olika år.

I ett nystartat företag eller i ett företag som inte har så hög inkomst kan man överväga att enbart se till att ordna med trygghetsförsäkringar i form av olycksfallsförsäkring eller sjukförsäkring för inkomstbortfall.

BRA ATT VETA

Som anställd gör arbetsgivaren vanligtvis avsättningar på 4,5–6 procent av lönen till tjänstepension.

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

> Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

Om undersökningen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension om hur mycket som sätts av

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

➤ Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

Om undersökningen

67 procent av svenskarna med tjänstepension har inte koll på hur stor andel av lönen som sätts av till tjänstepensionen varje månad, men kunskapen ökar med åldern.

Det är viktigt att redan i unga år göra val i sin pension, som skapar de bästa förutsättningarna för att kunna leva gott som pensionär. Att ha tjänstepension tidigt i livet skapar goda förutsättningar för att kapitalet växer över tid.

Hur mycket ska man sätta av i sparande till tjänstepension eller liknande sparande?

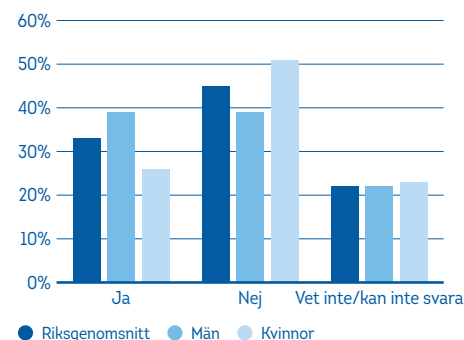
Som anställd i företag med kollektivavtal gör arbetsgivaren vanligtvis avsättningar på 4,5–6 procent av lönen till tjänstepension. Beroende på inkomst och kollektivavtal sätts det av 15–30 procent på bruttolöner över 44 375 kronor (2022). Det kan motsvara miljontals kronor när det är dags att gå i pension. På motsvarande sätt behöver företagare sätta av ungefär samma belopp till sig själv eller sina anställda.

I genomsnitt sätter småföretagen av cirka 5 procent till sina anställdas tjänstepension.

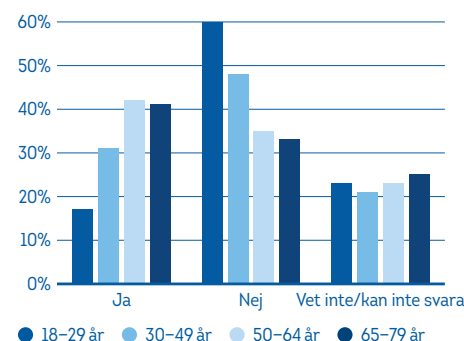
Månadslön vid 35 års ålder, brutto, kr	Månatlig avsättning till tjänstepension, kr	Pensionskapital vid 65 års ålder, kr
28 000	1 260	855 158
36 000	1 620	1 099 489
50 000	3 684	2 500 319

Tabellen visar exempel på hur mycket tjänstepension som avsätts av arbetsgivaren under ett arbetsliv. Vi har antagit en avkastning på 4 procent, redovisad efter avgifter men före avkastningsskatt. Premien är exklusive premiebefrielse och avspeglar ITP-planen med återbetalningsskydd.

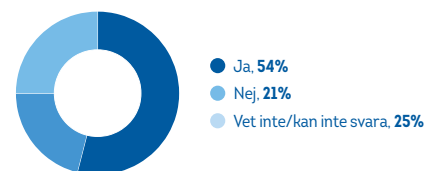
Vet du hur stora avsättningarna till din tjänstepension är? Vi har frågat svenskar 18–79 år

Vet du hur stora avsättningarna till din tjänstepension är? Vi har frågat svenskar 18–79 år

Hade du varit mer engagerad i pensionen om du fått se avsättningarna till pensionen i din tjänstepension? Vi har frågat svenskar 18–79 år.

Logga in på pensionsmyndigheten.se och på minpension.se för att få en helhetsbild över den samlade pensionen.

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

> Fakta tjänstepension

Om undersökningen

Fakta

Tjänstepension

Tjänstepension är ett komplement till den allmänna pensionen, det vill säga inkomstpension och premiepension samt det privata pensionssparandet. Tjänstepensionen kan uppgå till 20–50 procent av den totala pensionen. Företag med kollektivavtal sätter av till tjänstepension enligt avtalet medan företag utan kollektivavtal behöver handla upp tjänstepension eller annan pensionslösning för sig själv/sina anställda.

Aktiebolag

Lön som tas ut från aktiebolaget är pensionsgrundande för allmän pension och lägger grunden för andra förmåner inom socialförsäkringssystemet såsom föräldrapenning och sjukpenning. Utdelning gör inte det.

För maximal intjäning till allmän pension och premiepension behövs en lön på 44 375 kronor i månaden före skatt (2022). Högre lön ger inte mer i allmän pension.

Aktiebolag kan göra avdrag för tjänstepension för både företagaren och eventuella anställda med 35 procent av lönen, upp till 10 prisbasbelopp, maximalt 483 000 kronor per år, 40 250 kronor per månad (2022).

Enskild firma

För en företagare med enskild firma är resultatet, inkomst av näringsverksamhet, pensionsgrundande. Det gäller även delägare i handelsbolag och kommanditbolag.

Om den enskilda firman ger ett överskott som är högre än brytpunkten för statlig skatt (44 375 kronor per månad 2022) så kan avdragsmöjligheten utnyttjas. Då passar tjänstepensionslösningar som täcker pensionsparande och som oftast innehåller en sjukförsäkring för inkomstbortfall.

Om den enskilda firman istället ger ett överskott under brytpunkten för statlig skatt (44 375 kronor per månad 2022) så är det bättre att spara med skattade pengar i exempelvis en kapitalförsäkring eller på ett investeringssparkonto för att inte minska intjäningen till allmän pension och allmän sjukförsäkring. I det här fallet bör en privat sjukförsäkring som täcker inkomstbortfall vid sjukdom köpas till.

Om statistiken och om undersökningen

Innehåll

Inledning

Fyra av tio småföretag saknar tjänstepension

Andelen småföretag utan tjänstepension ökar

Mindre företag i storstadsområdena sämst på tjänstepension

Stora skillnader i tjänstepension i olika branscher

Olika skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Stor okunskap bland de som har tjänstepension

Fakta tjänstepension

› Om undersökningen

Länsförsäkringar har med hjälp av konsultföretaget Arkwright bearbetat statistik inhämtad från databaserna FRIDA och Inkomst- och taxeringsregistret från SCB. Statistiken visar hur stor andel av småföretagen med upp till 20 anställda som har satt av till tjänstepension för sig själv eller för sina anställda. För att komma med i statistiken sattes en gräns på minst 100 000 kronor i personalkostnader för aktiebolag och handelsbolag. För enskilda firmor krävdes att de hade 100 000 kronor i överskott av

aktiv näringsverksamhet. På grund av eftersläpning avseende deklarationsuppgifter har vi i huvudsak jämfört åren 2014 med 2018. Därför finns inte eventuella effekter av covid-19-pandemin med.

Som komplement genomförde Novus två undersökningar på uppdrag av Länsförsäkringar, en bland småföretag och en bland privatpersoner i Sverige. 1 000 företag med 1–49 anställda intervjuades per telefon, och 1 049 privatpersoner i åldrarna 18–79 intervjuades via webben.

FRÅGOR SOM STÄLLEDES TILL FÖRETAGARE VAR:

- Till AB/HB: Betalar du in till tjänstepension till dig själv och/eller anställda. Av vilka av följande anledningar har du inte ordnat med tjänstepension till dig själv och/eller dina anställda.
- Till enskilda firmor: Betalar du in till pension till dig själv antingen via tjänstepension eller annan lösning exempelvis sparande i investeringsspar-konto (ISK) eller kapitalförsäkring. Av vilka av följande anledningar har du inte ordnat med pensionslösning till dig själv eller anställda?

FRÅGOR SOM STÄLLEDES TILL PRIVATPERSONER VAR:

- Får du avsatt sparande till tjänstepension via din arbetsgivare eller sätter du av till dig själv som företagare?
- Till de som har avsättning till tjänstepension: vet du hur stora avsättningarna är till din tjänstepension?
- Till de som har avsatt sparande till tjänstepension samt de som inte arbetar/gått i pension: hade du varit mer engagerad i pensionen om du fått se avsättningarna till tjänstepensionen i din lönespecifikation?

MER INFORMATION

För ytterligare information kontakta:

Trifa Chireh
Pensionsekonom Länsförsäkringar
073-0942852
trifa.chireh@lansforsakringar.se

Presskontakt Länsförsäkringar
08-588 418 50
press@lansforsakringar.se